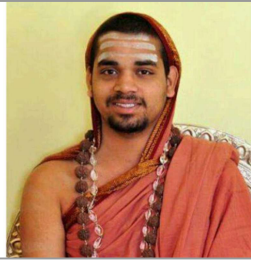

Voice of Jagadguru

advaitam paramanandam

an e-magazine on advaita

अनुग्रह भाषणम्

GURU IN SANATANA DHARMA

सनातन धर्मातील गुरु

आपल्या सनातन धर्मात गुरुला अत्यंत उच्च स्थान दिले गेले आहे. प्रत्येकजण श्लोकाचा जप करतो:

“गुरुब्रह्मा गुरुविष्णुर्गुरुदेवो महेश्वरः ।

गुरुः साक्षात्परं ब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥ (गुरुः साक्षात्परम ब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः)

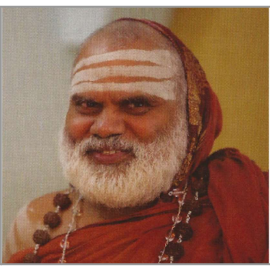
गुरूंना इतके उच्च स्थान दिले जाते कारण ते आपले अज्ञान दूर करतात आणि आपल्याला ज्ञान किंवा ज्ञानाचा आशीर्वाद देतात. भगवान स्वतः म्हणतात की ज्ञानाच्या बरोबरीचे कोणीही नाही: न हि ज्ञानेन सदृश्य पवित्रमिह विद्यते | . ज्ञान किंवा विद्या हे आपल्यासाठी अनन्यसाधारण महत्त्व आहे कारण आपण ज्ञानच मुक्तीकडे नेतो: ज्ञानादेव तु कैवल्यं प्राप्यते येन मुच्यते | . हे ज्ञान आपल्याला गुरूकडूनच मिळू शकते. भगवद्गीतेमध्ये भगवान म्हणतात की ज्या गुरुने सत्याचा साक्षात्कार केला आहे ते गुरु सेवेत गुंतलेल्या शिष्याला शिकवतील:

तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रश्नेन सेवया ।

उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानं ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः ॥

कोणाला गुरु म्हणता येईल? आजकाल अनेकजण स्वतःला गुरु म्हणवून घेतात. शिष्यांपेक्षा गुरूंची संख्या जास्त दिसते! तथापि, श्री आदि शंकराचार्य म्हणतात: को गुरुः ? अधिगतत तत्त्वः शिष्यहितायोद्यततः सततम् । (को गुरुः ? अधिगततत्त्वः शिष्यहितायोद्यततः सततम् ।). केवळ त्यालाच गुरु म्हणता येईल ज्याने शास्त्रांमध्ये स्पष्ट केलेले तत्व आत्मसात केले आहे, शिष्याच्या शंकांचे निरसन करण्यात समर्थ आहे आणि शिष्याच्या उन्नतीसाठी सतत प्रयत्नशील आहे. श्री आदि शंकराचार्यांचे ज्ञान

We submit our efforts at the Lotus feet of Jagadguru Śankarācārya His Holiness Mahāsannidhānam Śrī Śrī
Śrī Bhārati Tīrtha Mahāswāmiji and Jagadguru Śankarācārya His Holiness Sannidhānam Śrī Śrī Śrī
Vidhuśekhara Bhārati Mahāswāmiji

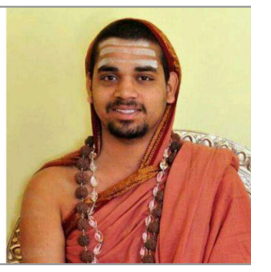

Voice of Jagadguru

advaitam paramanandam

an e-magazine on advaita

आणि करुणा असीम आहेत. आजही आपण आचार्यांच्या भाष्यांचा अभ्यास केला, तरी त्यातून शिकण्यासारखे नवनवीन पैलू आढळतात. वयाच्या अवघ्या सोळाव्या वर्षी त्यांनी या भाष्यांचे लेखन पूर्ण केले होते. खुद्द भगवान वेदव्यासांशी त्यांचा एक वादविवाद झाला होता; वेदव्यास एका वृद्ध ब्राह्मणाच्या वेशात आचार्यांकडे आले होते.

तो ब्राह्मण आचार्यांना म्हणाला, "मी असे ऐकले आहे की, आपण 'ब्रह्मसूत्रां'वर भाष्य लिहिले आहे. तर मग, आपण माझ्या एका प्रश्नाचे उत्तर द्याल आणि एका सूत्राचे स्पष्टीकरण कराल का?" त्यावर आचार्यांनी असे उत्तर दिले:

सूत्रज्ञताऽहं कृतिरस्ति नो मे सूत्रार्थविद्भ्योऽस्तु नमो गुरुभ्यः, तथापि यत्पृच्छसि तद्वीमि | — "भगवान वेदव्यासांच्या ब्रह्मसूत्रांचा अर्थ जाणणारे अनेक लोक आहेत आणि त्या सर्वांना मी वंदन करतो. त्यामुळे, वेदव्यासांच्या सूत्रांचा अर्थ जाणणारा मीच एकमेव व्यक्ती आहे, असा कोणताही दावा मी करत नाही. तरीही, तुमचा प्रश्न जो काही असेल, त्याचे उत्तर मी नक्कीच देईन." अशी नम्रता श्रीभागवतपादाने दाखवली होती. ब्राह्मणाने ब्रह्मसूत्राच्या तिसऱ्या अध्यायातून एक प्रश्न विचारला. सात दिवस हा वाद सुरू होता. शेवटी, आचार्यांच्या शिष्य पद्मपदाला समजले की वृद्ध ब्राह्मण हे भगवान वेदव्यास आहेत:

शङ्करः शङ्करः साक्षात् व्यासो नारायणो हरिः ।

तयोर्विवादे संप्राप्ते किंकरः किं करोम ॥

श्री आदि शंकर हे स्वतः भगवान शंकर आहेत तर वेद व्यास हे स्वतः श्रीमन् नारायण आहेत. हे दोघे वादात अडकले तर काय करता येईल? मग, भगवान वेद व्यासांनी स्वतःला प्रकट केले आणि ब्रह्मसूत्रावरील त्यांच्या भाष्याबद्दल आचार्यांची स्तुती करताना म्हणाले: गोविन्दशिष्यस्य कथं दुरुक्तम् ?- गोविंद भागवतपदाच्या शिष्याचा चुकीचा अर्थ कसा लावता येईल?

अशाप्रकारे, श्री आदि शंकराचार्य हे स्वतः गुरुच्या पहिल्या वैशिष्ट्याचे अनुकरणीय होते – अधिगततत्त्वः – ज्याने तत्व आत्मसात केले आहे. त्यांची सर्व कामे, धर्मप्रचार आणि चतुराम्नाया पीठांची स्थापना पिढ्यानपिढ्या शिष्यांच्या कल्याणासाठी त्यांचा विचार दर्शवितात. अशा प्रकारे श्री आदि शंकराचार्यांना मोठ्या श्रद्धा आणि भक्तीने पूज्य केले पाहिजे. म्हणूनच आमचे परमेश्वरी गुरू, जगद्गुरू श्री सच्चिदानंद शिवाभिनव नरसिंह भारती महास्वामीजी यांनी श्री आदि शंकराचार्यांचे जन्मस्थान कलाडी येथे पुन्हा शोधून काढले आणि सर्वांना शंकर जयंती पाळण्याचे निर्देश दिले.

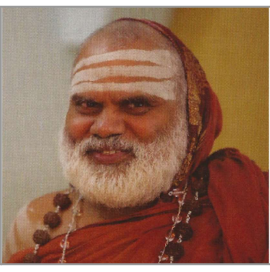
उपनिषद म्हणतात: आचार्यदेवो भव | आचार्यांचा देव म्हणून आदर करणारे व्हा. आपस्तंब महर्षींनी हे विधान प्रतिध्वनित केले जेव्हा ते म्हणाले: देवमिव आचार्यमुपासीत | - आपल्या आचार्यांचा देव म्हणून आदर करा. आचार्यांची अशी व्याख्या केली आहे:

आचिनोति च शास्त्रार्थम् आचारे स्थापयित्यपि ।

स्वयमाचरते यस्मात् तस्मादाचार्य उच्यते ॥

ज्याला शास्त्रांची माहिती असते, शास्त्रांचे पालन होते आणि इतरांना शास्त्रांचे पालन करण्याची प्रेरणा मिळते त्याला आचार्य म्हटले जाऊ शकते. आम्ही आमचे आचार्य, श्री आदि शंकराचार्यांच्या परंपरेचे आहोत. त्यांचा पावलावर पाऊल ठेवून आपले जीवन फलदायी बनवणे हे आपले कर्तव्य आहे.

— जगद्गुरू शंकराचार्य परमपूज्य महासन्निधानम् श्री श्री श्री भारती तीर्थ महास्वामीजी

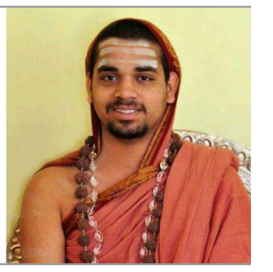

Voice of Jagadguru

advaitam paramanandam

an e-magazine on advaita

हस्तामलकस्तोत्रम्

असल्यासारखे भासता.

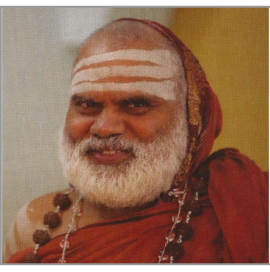
समस्तेषु वस्तुष्वनुस्यूतमेकं
समस्तानि वस्तूनि यन्न स्पृशन्ति ।
वियद्वत्सदा शुद्धमच्छस्वरूपं
स नित्योपलब्धिस्वरूपोऽहमात्मा ॥ ११॥

या विश्वातील सर्व काही व्यापून उरणारा,
तरीही कशानेही कलंकित न होणारा;
अवकाशाप्रमाणे सदैव शुद्ध असलेला; आसक्ती
आणि द्वेष या रूपातील अशुद्धतेपासून मुक्त
असलेला; आणि अमर असा — त्या नित्य
चैतन्यस्वरूप आत्म्याशी मी एकरूप आहे.

उपाधौ यथा भेदता सन्मणीनां
तथा भेदता बुद्धिभेदेषु तेऽपि ।
यथा चन्द्रिकाणां जले चञ्चलत्वं
तथा चञ्चलत्वं तवापीह विष्णो ॥ १२॥

हे सर्वव्यापी प्रभू! ज्याप्रमाणे विविध
उपाधींमुळे स्फटिक वेगळा भासतो, त्याचप्रमाणे
विविध बुद्धींमध्ये प्रतिबिंबित झाल्यामुळे
आपणही भिन्न भासता. ज्याप्रमाणे पाण्याच्या
विविध पात्रांमधील चंद्राचे प्रतिबिंब पाण्याच्या
हालचालीनुसार हलते, त्याचप्रमाणे विविध
बुद्धींच्या संगतीमुळे आपणही बदलत

THE END

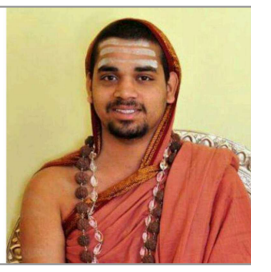

Voice of Jagadguru

advaitam paramanandam

an e-magazine on advaita

शृंगेरीचे पवित्र उगम (THE SACRED ORIGINS OF SRINGERI) INTRODUCTION: SRI ADI SHANKARACHARYA

एका परिपूर्ण सद्गुरूचे बहुआयामी तेज

आत्म-साक्षात्काराच्या उदात्त अवस्थेत स्थापित असूनही, जिथे ते एकांतात परमानंदात रमू शकले असते, श्री शंकराचार्यांनी त्याऐवजी असीम करुणेने मानवतेला आपलेसे करण्याचे निवडले. साधकांच्या विविध आध्यात्मिक क्षमता ओळखून, त्यांनी अनेक स्तरांवर दिव्य ज्ञानाचा संवाद साधला आणि प्रत्येक जीवाला त्याच्या आध्यात्मिक प्रवासात तो जिथे उभा होता, तिथेच भेट दिली.

त्यांच्या असाधारण प्रतिभेमध्ये खालील गोष्टींचा समावेश होता:

अतिशय गहन तात्विक सत्यांना सुलभपणे समजेल अशा भाषेत मांडण्याची बौद्धिक प्रतिभा

केवळ विद्वत्तेच्या पलीकडे जाऊन, त्यांनी शिकवलेल्या सत्याला मूर्त स्वरूप देणारी आध्यात्मिक अनुभूती

कठोर तात्विक ग्रंथांपासून ते हृदयस्पर्शी भक्तीगीतांपर्यंत सहजपणे वाहणारी काव्यप्रतिभा

ज्ञानाचे जतन आणि प्रसार करण्यासाठी चिरस्थायी संस्थांची स्थापना करणारी संघटनात्मक दूरदृष्टी

खऱ्या परंपरेचा आदर राखून धार्मिक प्रथांमध्ये सुधारणा करणारे करुणामय नेतृत्व

आपल्या प्रकट जीवनाच्या अत्यंत अल्प कालावधीत—वयाच्या ३२ व्या वर्षी आपले पार्थिव कार्य पूर्ण करून—श्री शंकराचार्यांनी असे काही साध्य केले, जे अनेक जन्मांसाठीही अशक्य वाटले असते. प्रमुख उपनिषदे, ब्रह्मसूत्र आणि भगवद्गीता (एकत्रितपणे 'प्रस्थानत्रय' म्हणून ओळखले जाणारे) यांवरील त्यांच्या टीका-टिप्पण्या आजही प्रमाणभूत विवेचन मानल्या जातात, ज्यांनी पिढ्यान्पिढ्या साधकांना सर्वोच्च सत्याकडे मार्गदर्शन केले आहे.

त्यांच्या शिकवणीचे सार

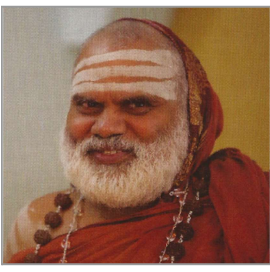
श्री शंकराचार्यांच्या तत्वज्ञानाचा गाभा हे प्रकट करतो की:

ब्रह्म—शाश्वत, निराकार, चैतन्यमय परम—हेच एकमेव सत्य आहे.

विश्व, त्याच्या सर्व नावांसह आणि रूपांसह, मायेच्या शक्तीद्वारे याच सत्यामध्ये प्रकट होते.

जीव (जीव) मुळात ब्रह्मापेक्षा वेगळा नाही, तो केवळ मर्यादित उपाधीमुळे (उपाधीमुळे) वेगळा दिसतो.

मुक्ती (मोक्ष) म्हणजे उपनिषदांच्या महावाक्यांमध्ये घोषित केलेल्या या शाश्वत एकत्वाची प्रत्यक्ष ओळख होय.

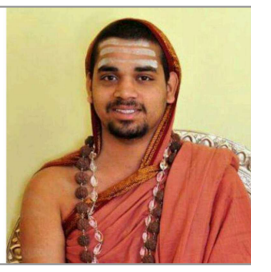

Voice of Jagadguru

advaitam paramanandam

an e-magazine on advaita

कर्म आणि भक्ती, जेव्हा योग्य समजुतीने केली जाते, तेव्हा मनाला शुद्ध करते आणि या सर्वोच्च ज्ञानासाठी तयार करते.

अनेक रूपे, एकच भगवान – सर्व दिव्य रूपे एकाच परमात्म्याची प्रकटीकरणे आहेत आणि त्यांच्या सारामध्ये कोणताही भेद नाही. ब्रह्म हेच एकमेव परम सत्य (परमार्थिक) आहे असे मानूनही, श्री शंकराचार्यांनी आध्यात्मिक साधना आणि दैनंदिन जीवनाच्या उद्देशाने जगाच्या व्यावहारिक वास्तवाला (व्यवहारिक) मान्यता दिली. या संतुलित दृष्टिकोनामुळे त्यांना विविध आध्यात्मिक साधनांना एका सुसंगत चौकटीत एकत्रित करणे शक्य झाले, ज्यामुळे अंतिमतः अद्वैत साक्षात्कार झाला.

Our Website link : <https://www.voiceofjagadguru.com/>

Telegram Channel : <https://t.me/voiceofjagadguru>

Instagram Channel :

https://www.instagram.com/stories/voice_of_jagadguru_voj/3601249542534134684?igsh=MW90YW13N2c5b2hqaA==

WhatsApp Community Channel: <https://chat.whatsapp.com/Ly4wlaTu8Kc3sjjEYU8KGu>

YouTube Channel : <https://youtube.com/@jagad-guru-channel?si=brkLFqiz8sZJ6UII>

Editorial Board		
Sri P A Murali	Hon' Advisor	Administrator & CEO, Sri Sringeri Mutt & It's Properties, Sringeri
Sri S N Krishnamurthy	Hon' Editor	Sri Sringeri Mutt, Sringeri
Sri Tangirala Shiva Kumara Sharma	Hon' Editor	Sri Sringeri Mutt, Sringeri
Sri B Vijay Anand Smt B Srimathi Veeramani	Web Director Web Asst Director & Chief Editor	Coimbatore Tirunelveli
Sri K M Kasiviswanathan	Hon' Editor	Tirunelveli
Sri Vivek Godbole and Team	Translator/writer	Satara, Maharashtra